

Työ- ja elinkeinoministeriölle

Lausuntopyyntö 18.11.2015 TEM/2036/00.04.01/2014 TEM076:00/2014

Työryhmän mietintö tilintarkastuslain ja siihen liittyvän muun sektorilainsäädännön muutoksiksi huomioiden EU:n tilintarkastusdirektiivin muutosdirektiiviin (2014/56/EU) perustuvat muutokset

FINANSSIALAN KESKUSLIITON LAUSUNTO

Finanssialan Keskusliitto (FK) kannattaa työryhmän ehdotuksia hyödyntää jäsenvaltio-optioita yleisen edun kannalta merkittävien yhteisöjen tilintarkastussäännöksissä. Erityisesti ehdotukset direktiivin sallimien maksimirotaatioaikojen ja muiden kuin tilintarkastuspalvelupoikkeuksien käyttöön otosta ovat erittäin tärkeitä.

FK pitää tärkeänä hallitusohjelman mukaista EU-säätelyn ylittävän kansallisen säätelyn purkamista ja huomioimista lainsäädäntötyössä Suomen kilpailukyvyä säilyttämiseksi. Toimintakertomuksen tarkastuksen tulee olla uudistettujen tilintarkastus- ja tilinpäätösdirektiivien mukainen. Lisäksi FK kiinnittää huomiota tarpeeseen laatia vaikutusanalyysi hallinnon tarkastuksen poistamisesta osana tilintarkastusta.

FK katsoo, että vakuutusyhtiö- ja luottolaitoslakiin on tehtävä vastaavat muutokset, joita ehdotetaan osakeyhtiö- ja osuuskuntalakiin tarkastusvaliokuntaa koskien. Lisäksi laissa osuuskuntalain muuttamisesta on tärkeää tunnistaa talletuspankkien yhteenliittymän mukainen yhteenliittymä.

Yksityiskohtaiset kommentit

Yleistä

FK pitää hyvänä tavoitteena sitä, että lainsäädännössä annetaan yleinen kehikko, jonka puitteissa yleisen edun kannalta merkittävät yhteisöt voivat soveltaa itsesäätelyä hyvän hallintokoodin mukaisesti ja valita omiin erityispiirteisiin parhaiten soveltuvat menettelytavat.

FK kannattaa työryhmän ehdotuksia hyödyntää jäsenvaltio-optioita yleisen edun kannalta merkittävien yhteisöjen tilintarkastussäännöksissä. Ehdotukset sekä direktiivin sallimien maksimirotaatioaikojen että muiden kuin tilintarkastuspalvelupoikkeuksien käyttöön otosta ovat merkityksellisiä erityisesti finanssialan yrityksille. Suomen markkinoilla on vain harvoja tilintarkastusyhteisöjä, jotka tarjoavat finanssialan tarvitsemia palveluja.

Ylisäätely

Hallitusohjelmaan on kirjattu EU-säätelyn ylittävän kansallisen säätelyn purkaminen Suomen kilpailukyvyä säilyttämiseksi. FK pitää erittäin tärkeänä hallitusohjelman mukaista periaatetta pidättäytyä EU-säännösten toimeenpanossa kansallisesta lisäsäätelystä.

Työryhmän mietinnössä ehdotetaan, että toimintakertomus olisi ns. täyden tilintarkastuksen kohteena nykykäytännön mukaisesti. FK katsoo, että **toimintakertomuksen tarkastuksen tulee olla laajuudeltaan uudistettujen tilintarkastus- ja tilinpäätösdirektiivien mukainen, jolloin se vastaa kansainvälisiä käytäntöjä.** Uudistettujen direktiivien perusteella tilintarkastajan on

- annettava lausunto siitä, onko toimintakertomus ristiriidaton saman tilikauden tilinpäätökseen nähden ja onko toimintakertomus laadittu sovellettavien lakisääteisten vaatimusten mukaan, sekä
- todettava, onko hän yrityksestä ja sen toimintaympäristöstä tilintarkastuksen yhteydessä saamiensa tietojen ja käsitysten pohjalta havainnut olennaisia virheellisyyksiä toimintakertomuksessa, ja ilmoitettava kaikkien tällaisten virheellisyyksien luonteesta.

Kansainvälinen yhdenmukainen sääntely edistää finanssimarkkinoiden tehokkuutta ja vähentää finanssisektorin yritysten hallinnollista taakkaa. Suomen pienten markkinoiden erikoisuuksia ei tunneta globaalisti, jolloin erikoisuudet asettavat turhia esteitä suomalaisille yrityksille. Erityisen tärkeää kansainvälinen yhdenmukainen sääntely on finanssialan yrityksille, jotka ovat mukana kansainvälisissä pääomatransaktioissa. Muista maista poikkeavat säädökset aiheuttavat monenlaisia käytännön ongelmia mm. sijoittajille toimintakertomuksessa annettavan informaation ja tilintarkastuksen suhteen, koska kaikki tieto ei välttämättä ole tarkastettavissa. Tilintarkastuskertomusten kansainvälinen vertailukelpoisuus lisää myös sijoittajien luottamusta yrityksiin.

FK kiinnittää huomiota siihen, että tilintarkastusdirektiivi ja -asetus eivät edellytä **hallinnon tarkastuksen** sisällyttämistä erillisenä osana tilintarkastukseen. Hallinnon tarkastuksen säilyttäminen tilintarkastuslaissa on kansallista lisäsääntelyä ja poikkeaa kansainvälisestä tilintarkastuskäytännöstä ja EU-sääntelystä. FK näkee tarkoituksenmukaiseksi, että **laaditaan vaikutusanalyysi hallinnon tarkastuksen poistamisesta osana tilintarkastusta.**

Tarkastusvaliokunta

Työryhmän mietintö sisältää ehdotukset osakeyhtiö- ja osuuskuntalain muuttamiseksi tarkastusvaliokuntaa koskien. On tärkeää sisällyttää **vastaavat ehdotukset vakuutusyhtiö- ja luottolaitoslakiin. Lisäksi laissa osuuskuntalain muuttamisesta on tärkeää tunnistaa talletuspankkien yhteenliittymälain mukainen yhteenliittymä.** Koska yhteenliittymälain-säädännön mukaisesti keskusyhteisöllä on velvollisuus ohjeistaa ja valvoa jäsenpankkien yhtenäisten tilinpäätösten laadintaperiaatteiden noudattamista, tulee tarkastusvaliokunnan tehtäviä hoitaa keskusyhteisön tarkastusvaliokunnan toimesta vastaavasti kuin konserni-rakenteessa tehtäviä hoitaa emoyhteisön tarkastusvaliokunta. Näin ollen FK katsoo, että yhteenliittymää koskevaa osuuskuntaa varten tulee säätää vastaava säännös kuin N §:n (*Tarkastusvaliokuntaa yleisen edun kannalta merkittävässä osuuskunnassa*) 4 momentin 1 kohdassa on yhteisölle, jonka yleisen edun kannalta merkittävä emoyhteisö huolehtii tarkastusvaliokunnalle säädetyistä tehtävistä. Näin estetään merkittävän hallinnollisen taakan syntyminen, kun jokaisen yhteenliittymän jäsenyhteisön ei tarvitse nimittää omaa tarkastusvaliokuntaa lain edellyttämin asiantuntijuusvaatimuksin.

Työryhmän mietinnön ehdotuksen mukaan osakeyhtiölain ja osuuskuntalain N1 §:n (*Tarkastusvaliokunnan jäsenet*) mukaan vähintään yhdellä tarkastusvaliokunnan jäsenellä on oltava ainakin laskentatoimen tai tilintarkastuksen asiantuntemusta. Perusteluissa

todetaan, että ”Asiantuntemus (englanniksi competence) tarkoittaa tässä pätevyyttä, joka on voitu saada kokemuksen usein myös opintojen tai tutkimuksen kautta. Esimerkiksi toimiminen talousjohtajana, muissa taloushallinnon vaativissa tehtävissä tai tilintarkastajana lienee tyypillinen tapa saada tarkoitettua pätevyyttä”. Tämä vaatimus saattaa olla haastellinen Suomen kaltaisessa maassa, jossa on pienet markkinat. Riittäväenä pätevyytenä tulisi hyväksyä liikkeenjohdollinen tai esimerkiksi korkeampi taloustieteellinen tutkinto.

Työryhmän tavoitteena on käsityksemme mukaan ollut, etteivät muutosehdotukset vaikuta hallituksen vastuuseen / vastuunjakoon vaan nykyinen oikeudentila säilyy. Mietinnön yksityiskohtaisissa perusteluissa (sivu 60) todetaan, että ”Asiantuntemusta koskevalla vaatimuksella ei tarkoiteta asettaa tarkastusvaliokunnan jäsenille erilaista keskinäistä vastuuta”. Tämä asia olisi hyvä todeta myös yhteisön hallitusta koskien tulevan hallituksen esityksen perusteluissa.

Mietinnön ehdotuksen mukainen osakeyhtiölain N2 § (Tarkastusvaliokunnan tehtävät) ei täysin vastaa EU:n tilintarkastusasetuksen säännöksiä. Tilintarkastusasetuksen mukaan tarkastusvaliokunnan tehtäviin kuuluu antaa suositus yhtiökokoukselle vähintään kahdesta tilintarkastustoimeksiannon suorittajasta sekä perustelut valinnalle. Lisäksi valiokunta asettaa yhden ensimmäiseksi vaihtoehdoksi ja perustelee valintansa. Osakeyhtiölaki-ehdotuksessa tai sen perusteluissa ei ole mainintaa asiasta.

FINANSSIALAN KESKUSLIITTO

Esko Kivisaari
varatoimitusjohtaja